

REDACȚIA

Dez. Berecz-utca nr. 23

ABONAMENTUL

pe un an ... 20 cor.

pe un an ... 10 "

pe un an ... 2 "

Săptăm. de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

prin cereri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Dez. Berecz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
ora 14 bani; a doua oră
12 bani; a treia oră 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

„Frații americani...”

(*) De vre-o câteva zile în toate foile maghiare, politice și ilustrate, se scrie despre «frații americani» — adică despre Ungurii sosiți la Budapesta să fie de față la desvălirea monumentului George Washington, dăruit Budapestei de «frații americani».

Statuia s'a și desvălit Duminecă, făcându-se alaiul cuvenit. A fost din ce să se facă: pentru cheltuielile împreunate cu această sărbare, numai consiliul comunal al capitalei a votat 40.000 coroane. Au mai contribuit și societățile, ministerul de interne etc., deși monumentul (?) a costat numai 6000 coroane, mari și late.

Dar în cele din urmă, nu-i vorba aici de mărimea monumentului, care și d'altfel ori cât ar fi de colos, tot materie este, ci de mărimea sentimentului care a dat naștere acestei serbări.

Presa maghiară comentează adică, nu se poate mai încântată, faptul că iacă: cei *un milion* Unguri pribegiți în America, ș'acolo tot Unguri au rămas, se gândesc la patria lor mamă și drept semn al dragostei lor strâns-au ban de ban, 6000 coroane, cât i-a costat monumentul, și l'au trimis (fără soclu și cheltuielile să le plătescă orașul Budapesta) să fie ca un memento că fericirea popoarelor e libertatea! Monumentul întru-chipează pe Washington, marele luptător pentru libertate.

N'avem să le stricăm bucuria. E treaba lor dacă se pot încanta când un milion de «frați americani» colectează 6000 coroane. Cât despre cei sosiți cu acest prilej acasă, să mărească serbarea, vedem din lista ce-o publică «Budapesti Hirlap» că ei poartă nume ca acesta: Spitz Soma, Pollák Zsófi, Weisz Sámuel, Gelbstein Hellén, Grosmann Jenő, Schwarz Mór, — despre cari ne permitem a crede că nu vor fi dintre cei sosiți în Pannonia d'odată cu Árpád (și-s mulțumiți de aceștia) ci s'au întors, profitând de înlesnirile făcute (ori mai bine: chilipirul acordat) mai mult pentru a-și arangia afacerile...

Vorba e că au fost să depună coroana la statuile Petőfi și Széchenyi și pe mormântul lui Kossuth (unde au așteptat o oră și jumătate până să sosiască și Măria Sa «fiul lui tatăl său»).

Iar cu acest prilej s'au rostit vorbiri. Cea mai frumoasă a episcopului Prohászka, înaintea statuei regelui Stului Stefan. Numitul episcop orator mare, de altfel, i-a îndemnat să se roage ferbinte și în America cătră

Stul Stefan... (Ce o fi zis Spitz Soma și Pollák Zsófi?)...

Dar să cităm din «Budapesti Hirlap» dela 16 Sept. Numitul organ scrie:

«A vorbit apoi Németh János, un tiner de 16—17 ani fiu al unui compatriot de al nostru emigrat în America; a vorbit pe scurt *englezește*, comparând pe Kossuth Lajos cu Washington. Tinerul acesta n'a mai învățat limba ungurească în America, ba până și numele lui Kossuth îl rostea Laio Cosut. Tristă dovadă, că cea mai mare parte a generațiunii mai nouă în America se perde pentru maghiarime».

S'au amestecat deci și picături amare în valurile de veselie...

Un lucru se potrivește: statuia e trimisă drept memento că fără libertate nu e viață.

Păcat că monumentul este însă prea mic și exilat chiar în pădurița orașenească, aproape de iac, unde nu-l văd de cât — lebedele.

Trebuia să fie mare, mare de tot, și așezat înaintea parlamentului, să-l vadă «părinții patriei», cari tocmai acum se suflesc să mai reteze și din puținele drepturi ce au naționalitățile.

În America ajung cetățeni cu drepturi egale necăpătuiții tuturor statelor europene... La noi mai marii țării nu vor să dea drept electoral de cât celor născuți din seminția lui Árpád (ori Israil, tot una) căci asta însemnează a condiționa dreptul electoral de știința de carte maghiară.

Oare «frații americani» vor spune p'acolo cum se înțelege în Ungaria — libertatea și egalitatea?

Statul și libertățile.

De dr. U. T. Mihai.u

V.

4. Resultatele libertății.

Dacă comparăm timpul nou cu timpul vechiu, trebuie să ne mirăm de progresul enorm ce l'a făcut omenimea. Pe toate terenurile o înaintare vastă. Care sunt motivele? Libertatea și numai libertatea. Putem spune, că progresul civilizațiunii stă în raport direct cu progresul libertății. O comparare între Anglia și Turcia confirmă adevărul acesta fără replică. Acolo unde a fost libertatea întâi, a încolțit cultura mai întâi. Oprimarea și reglementarea vieții medievale prin stat, ne pare azi oribilă și stupidă. Societatea antică și medievală eră o pușcărie, față de care e traiul nostru contemporan un paradis terestru.

Pentru ce e națiunea engleză cea mai înaintată din toate popoarele pământului?

Pentru că în Anglia a fost libertatea un bun al tuturor începând din secolul XIII. Prin libertate a crescut spiritul de inițiativă, jocul puterilor fizice și mentale era liber, fluviul energiilor în mișcare necurmată, toate drumurile deschise. Forțele și valorile naturii se mobilizează, să pun în serviciul cultural al societății, toate clasele sociale au privilegiu, spațiu, libertate pentru câștig și participare. Armonia economică și socială e deplină. Societatea nu cunoaște separațiunea ermetică a claselor diferite, aristocrația e de origine democratică, și democrația poartă un timbru aristocratic. Cu drept afirmă Lord Beaconsfield în romanul său politic «*Coningsby*»:

«Aristocrația engleză e o aristocrație reală. Nu confundați lorzii noștri cu patricienii degradați ai continentului».

Libertatea a creat minunile Angliei, comerțul ei lumesc, bogățiile ei enorme, politica ei clasică. Grecia s'a ridicat prin geniul său, Roma prin puterea legiunilor, Anglia a devenit prin libertatea ei mare.

Prin libertate susține rețeaua imenză a sistemului colonial. *Anglia lasă să decidă coloniile însăși destinele lor, ea respectează personalitatea și interesele lor, ea nu confundă unitatea cu uniformitatea, ea nu caută a filtra în ființă varietatea energiilor omenești în rigiditatea unei singure forme.* Ea lasă puterile să se desvolte negenat, după legea lor interioară. Anglia nu face un calcul prost. Generositatea e un capital care aduce interese frumoase.

Anglia s'a mărit, s'a îmbogățit, s'a civilizat prin libertate. Prin libertate au ajuns un popor de elită în lume. Sub auspiciile ordinii și unei libertăți de discuțiune și acțiune necunoscută încă de alte națiuni, ajunge după-cum scrie Macaulay la prosperitate cum analele omenimei nu au dat un exemplu analog. Prin libertatea economică, socială și politică, transformă în Africa craluri de Hotenotoși în orașe admirabile, prin libertate formează în America un imperiu năzdrăvan, prin libertate cucereste un vast imperiu în Asia, care e mai mare, mai bogat, mai durabil ca imperiul lui Alexandru cel mare. Bombay, Madras, Calcuta, întrec capitalele Europei în mărime, splendoare, eleganță și bogății incomparabile. Libertatea e instrumentul fermecat cu care a înfrățit rasele cele mai eterogene, albi și negrii, roșii și galbeni, prin libertate a împăcat budhismul cu catolicismul, islaimul cu protestanismul.

Libertatea e instrumentul de dominațiune a Angliei. Prin libertate a rupt toate obstacolele în colonii. Anglia e liberă, culantă,

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Magyar Benoid-gáz
Részvénytársaság.**

Arad, Pécskai ut 13/14.

Fără aciteiin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contrat.

nobilă afectuoasă. Noblesse oblige. Libertatea se transformă în iubire, (asuprirea în ură) libertatea caracterizează politica popoarelor moderne. Toată politica contemporană e o politică de libertate. A face o politică de asupra însemnă a fi retrograd, neghiob, naiv. Libertatea e azi rezonul statului.

Coloniile engleze au devenit națiuni, libertatea e naționalitatea și religiunea lor.

Coloniile formează cu Metropola o mare societate liberă. Iată miracul lui lack și John Bull. Politica engleză e bazată pe legile evoluției interne, ea nu a fost extern lipită de viață ori ca un obiect strein, un carton de cor. *Politica engleză e opera dublă a naturii și a inteligenței empirice. Numai Anglia a rezolvat problema toleranței religioase, a libertății politice și a egalității civile. Ea a priceput perfect misiunea ei prinsă în devisa lui John Bright: »Englittera mama națiunilor vivante«. Iată politica modernă, largă, frumoasă.*

După Anglia vine Franca, țara cea mai liberă de pe continent. Republica franceză concurează în democratismul ei cu cantoanele ultra-populare elvețiene, care reprezintă zilele pure a Lacedomoniei. Libertatea mare a făcut din Franca un atelier gigantic, solul e acoperit cu grădini admirabile și cu infinite linii terestre pe care se desfășură o activitate și mișcare caleidoscopică. Olanda și Belgia sunt furnicări de belșug economic și cultural. Cât de trist se înfățișează Spania și Rusia dacă le înrolăm în șirul acestor state democratice, țări unde a domnit inciviziunea, cnuta, a căror regim atrocios nu a dispărut nici azi.

Libertatea e aici sugrumată, dejosită, pângărită. Efectul e decadența, corupțiunea, mizeria și prejudiciile religioase. Lipsa de libertate opăcește aici orice progres, forțele stagnează și putrezesc. Statele acestea nu știu, că forțele productive, departe să se uzeze prin mișcare frecventă ca alte materii, se înmulțesc și se reproduc.

Unde să plasăm Austria-Ungaria? Celebrul ministru whigs, Walpole spune de țara noastră, că e »mai mult onorifică decât lucrativă«. Cuvintele acestea ne par foarte nimerite. Dacă privim către Germania, se demonstrează acest adevăr de sine. Până ce Austria-Ungaria se înecă în fumul unei glorii diplomatice și militare vanitoase, vedem Prusia lucrând cu o sfortare extra ordinară la restaurarea ei internă. La 1810 e marea operă a emancipării țărânilor isprăvită. Autorii ei sunt baronul Stein și Hardenberg, marii și conștiențioșii funcționari prusaci. La 1818 introduce contele Bülow libertatea comerțului, după care urmează și libertatea industrială, fără ca corupțiunile vechi să fie desființate prin vr'un edict. Toată munca asta uriașă se petrece în tăcere, căci Prusia era atunci un stat învins.

Ce face Austria-Ungaria? După încercările liberale și reformative, dar efemere, a filosofului pe tron, Iosif II, recade țara în reacțiunea ereditară, din care se trezește abia în anul furtunos 1848. Dar prea târ-

ziu. Prusia cu celelalte provincii germane luase deja un avânt economic puternic prin reformele liberale împrumutate dela Franca, din care a rezultat și supremația politică care triumfează la 1866.

Libertatea dată țărânilor iobage în regatul nostru la 1848, precum libertatea comercială și industrială sancționată la 1859, au fost acte întârziate, deaceia de un efect anemic și puțin eficient. O reformă făcută la timpul ei se exoperează cu reflexiuni după cum zice Burke, o reformă zădarnică, se exoperează într'un stadiu de eferveștență. Astfel am ajuns noi la coada progresului modern, de unde nu ne-am mai putut smulge până azi. Politica Austro-Ungariei a rămas prin întârzierea și greșeala asta retrogradă, slăbănoagă, anahronistă.

SITUAȚII GRELE.

— Primim din afară reflexiunile de mai jos. —

În nrul 162 al »Tribunei«, sub titlul de »Mizeriile din Sibiu« se ating, sub perdea stărilor anormale, cari fatalmente împing afacerile noastre bisericesti spre catastrofă.

Înțelegem rezoanele, pentru cari nu se poate releva întreaga situație; pentru omul cugetător și numai într'un cât în cele ce se petrec în jurul metropoliei din Sibiu însă, era destul, ca să înțeleagă, că aici e ceva de făcut, pentru a salva biserica din impulsul în care a fost ocârmuită de către oameni, cari au uitat, că dânșii sunt pentru biserică, iar nu biserica pentru dânșii.

În loc de a trage consecvențele acelei grave situațiuni, vine apoi »dosarul«, sub titlul »În interesul adevărului« din nr. 163 al »Tribunei«, prin care se trage, ca și cu un burete, asupra situației, tot din considerații superioare, în credința, că prin această acoperire e delăturat răul. Se înțelege, că nimenea nu poate lua asupra sa odiul de a întoarce cealaltă monedă a »dosarului«, ci caută să condamnă metoda de a abuză de noblețea altora, cari sunt moralicește obligați la rezervă. Chestiunea e, că afacerile din Sibiu nu sunt rezolvate prin »dosarul« debitat în nrul 163 al »Tribunei«.

Un cuvânt demn de un bărbat superior și care a avut sentimentul moral, de a nu se pune la o masă cu un om pătat, s'a rostit de către dl Partenie Cosma, care dureros constată, că s'au ivit niște ființe nenorocite, cari angajate la biroul presei și pe la zările maghiare, ne calomniază, sub mască anonimă și dl Partenie Cosma în numele băncilor denunțate primește mânușa aruncată de către dl Constantin Burdea, și îl provoacă, să adeverească ceea ce a scris, ori a primi epitetul de calomniator. De aici apare și mai evident, că cercurile dușmanoase instituțiilor noastre naționale și bisericesti, și-au angajat denunțanții din sinul nostru, puși în călcăiul altora.

De mult băntuie corpul nostru național denunțanții, dar până acum cei denunțiați au fost lăsați pradă denunțierilor și numai acum, când sunt atinse și cercurile din Si-

biu, se simte primejdia lor prentrecă *hodie mihi, cras tibi*. Rămână păcatul pe sufletul acelora, cari au menajat acele existențe, când a fost vorba de răzbunare și de a-și coperi păcatele lor.

Inceteze dar odată minciunile convenționale, cari atâtea mizerii ne-au creat și în așa prăpastie ne-au adus! Și ralieze-se cei cu caracter ferm, pentru purificarea moravurilor și ridicarea intereselor obștești, peste considerațiile personale.

Și când această societate purificată va delătura călcăiul vulnerabil din sinul instituțiilor noastre, atunci de sine vor cădea și denunțanții și armele dușmanilor, ridicate împotriva noastră.

Fiind atinsă și chestiunea Măneguțiu, în cele scrise în »Tribuna«, ni-au venit din mai multe părți voci de îngrijire, pentru desele jelbi ce se ivesc în jurul mitropoliei din Sibiu. Chiar și cu îndeplinirea interinală a secretariatului Conzistorului mitropolitan e vorba că lumea e sătulă de sistemul provizoriatelor și așteaptă, ca în funcțiunile înalte să se aleagă bărbați, în cari corporațiunile noastre bisericesti au deplină încredere, dacă provizoriatul de acum este a se considera de o șovăire. Altfel, lumea ușor ajunge la concluzia, că provizoriatele înseamnă a nu avea oameni independenți în funcțiuni.

Credința noastră este, că se află în sinul bisericii noastre bărbați, în cari să se concentreze încrederea generală. Insuși fostul protopop Măneguțiu ne trimite o reflexiune, în care se jeluie că a fost judecat neascultat și că procedura din Sibiu l-a silit a recurge la ocrotirea guvernului; dar fiindcă dl Măneguțiu trece peste aceste gravamine ale sale, nu putem expune coloanele ziarului la înveninarea obștei românești, ci să se mulțumiască dl Măneguțiu cu calea pe care a pornit, spre a-și clarifica situația. Când chestiunea va fi terminată, de sigur va ajunge în domeniul publicității.

Masa studenților din Blaj.

Citim în »Unirea«:

Cu ziua de astăzi anunțăm cu bucurie cetitorilor, deschiderea mesei studenților dela gimnaziul nostru. Capitalul adunat întrece deja cifra de 20.000 coroane. Din procentele acestui capital se va întrebuința pentru anul școlar început cam 750 coroane pentru ajutorarea cu mâncare a studenților săraci. S'a și publicat concurs pentru acest scop, punându-se în perspectivă de a fi împărțiiți cu masa întreagă (fără pâne) 5 studenți pe lângă prețul de jumătate (4 cor.) 10 studenți, iar pe lângă prețul întreg (8 cor.) 5—10 studenți. Terminul de concurs a expirat în 10 crt. iar de azi începând — 15 Septembrie — masa studenților începe a funcționa.

După insistențe de 5—6 ani și după stăruiri și jertfe din partea oamenilor de inimă, iată am reușit să pornim în sfârșit un nou izvor cât de modest ar fi, la care să se adape și să se adăpostească câți-va din sutele de băieți săraci, cari se luptă în cea mai fragedă vârstă a lor — cu mizeria. Arhierii Blajului au ținut totdeauna seamă de acești »ucenici« săraci, cari creșteau în marea lor majoritate cu »țipăi«, cu »fiertură« dela Seminar și cu alte ajutoare, cari s'au distribue zilnic elevilor școalelor noastre. Ca să retăcem celelalte, amintim de pildă singur lucrul, că didactrul ce se plătește astăzi la școalele din Blaj, este cel mai minimal în întreaga țară.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyar.

Numărul Telefonului 69

† D. Drăgonescu.

Din Timișoara ne vine trista știre că unul din fii credincioși ai bisericii noastre, D. Drăgonescu, fost director financiar, deputat dietal, deputat sinodal și asesor conzistorial, a încetat din viață, în vârstă de 61 ani.

El s'a bucurat de stima și dragostea tuturor celor cari l-au cunoscut și îndeosebi în cercurile aradane a fost apreciat și iubit. De când se pensionase, luă parte activă la lucrările sinodale și conzistoriale. S'a distins ca fiu credincios bisericii și neamului, un caracter dintre cele alese.

Il jelesc soția, frații și numeroase rudeni.

Fie-i amintirea eternă!

Din România.

Direcțiunea serviciului maritim român, a hotărât ca inaugurarea liniei maritime Constanța-Constantinopol-Alexandria (Egipt) să se facă, negreșit, în ziua de 5 Octombrie, cor. cu vaporul »Împăratul Traian«.

La botezul acestui vapor, vor azistă: MM. LL. Regele și Regina, dnii miniștri și reprezentanții tuturor autorităților.

După botezul vaporului va urmă o excursiune la Alexandria, la care vor fi invitați reprezentanții autorităților și ai companiilor străine de navigațiune precum și reprezentanții presei.

Această nouă linie va fi deservită numai de vaporul »Împăratul Traian« deocamdată. Trajeul pe mare între Constanța-Alexandria se va efectua în timp de 62 de ore.

Plecarea din Constanța va avea loc Joi în 5 Octombrie la miezul nopții, iar sosirea în Alexandria va fi Luni 9 Septembrie c., după o oprire de 6 ore la Constantinopol și de 7 ore la Smirna.

Excursiunea

Reuniunii învățătorilor bănațeni.

De Iuliu Vuia.

(Urmare și fine.)

La dreapta se vede la intrare un sat turcesc și un far, lângă care se ridică o cetate veche și o stâncă colosală în mijlocul mării.

La stânga sunt dealuri mari, aparținătoare Aziei-mici. Din depărtare nu s'a observat Bosforul până nu ne-am apropiat bine.

În partea dreaptă se deschide ochiului o panoramă admirabilă, ca și care nu se vede în lume. Lungimea Bosforului e de 20 km.

Naintea noastră apar mai multe vapoare.

Pe ambii țărmi sunt sentinelele turcești numite »cavac«. O urlătură îngrozitoare și vaporul Carol se oprește la intrarea Bosforului, iar căpitanul coboară ca să anunțe comisariatului, că toate sunt în ordine.

Pe malul drept sunt o mulțime de vile de vară în dizordine poetică și în colori pitorești.

Primul suburbium al Constantinopolului este *Uiuc de Ri*. De aici se începe un deal cu păduri și parcuri admirabile. Vilele de pe coaste, fiecare e de alta formă și culoare.

Între ele sunt multe vile moderne, ca: ambasada engleză, un hotel frumos cu trei etaje din suburbium Terapia, edificiul unui club, ambasada Austro-Ungară. În partea țărmiului stâng al Aziei-mici se află suburbiumul Ienick-joi (Satul-nou).

O admirabilă poziție are și edificiul în care s'a înscălit tratatul Balușman din 1836 când s'a dat României o parte din Basarabia. Urmează apoi

Știri dela Expoziție.

Sosirea Macedonenilor. Duminecă la orele 12 și 5 a. m., au sosit în Capitală spre a vizita Expoziția, aproape 100 de elevi și diferite alte persoane, toți Români din Macedonia.

Românii Macedoneni sunt aduși din inițiativa unui cerc de elevi »Charta rotativă«.

Pentru întimpinarea lor la Constanța au plecat dnii Adr. Dumitrescu-Bumbești, Tașcu Pucerea și un număr de studenți Macedoneni.

La București au fost întimpinați de dl Sh. Castrășanu, din partea comitetului de inițiativă. Școlarii, cetățenii și colonia macedoneană din Capitală au eșit la gară întru întimpinarea oaspeților. Corul societății »Hora« și muzica militară au s'ulutat sosirea trenului cu »Deșteaptă-te Române«.

Comitetul de inițiativă lansase un apel către cetățeni, a se face Românilor macedoneni o primire călduroasă.

Ultime știri.

Mandat nimicit. *Budapesta, 18 Sept.* Secția întâia a Curiei, sub prezidenția lui *Sebestyén Mihály*, după trei zile de pertractare, a nimicit eri mandatul lui *Achim András*, ales la *Ciaba* în contra independenței lui *Bakos Mátyás*, care a atacat alegerea. Curia a mai pedepsit pe *Achim*, pentru agitație de clasă, ca un an să n'aibă dreptul de alegător nici să poată fi ales, precum să plătească și cheltuielile procesului, cari se urcă la 10.000 coroane.

Moartea lui Trepov. *Varșovia, 17 Septembrie.* Aici se menține știrea că *Trepov* a fost otrăvit. La *Peterhof*, unde *Trepov* avea villă, au arestat eri 14 oameni, între cari un lacheu dela Curte și 4 servitori de ai lui *Trepov*. Despre cei arestați s'a dovedit că erau în relațiuni cu partidul revoluționar, ș'anume cu așa zisa »clasă sburătoare«, care aranjează și execută atentatele politice.

Petersburg, 18 Sept. Se zice că s'a descoperit o întinsă conspirație cu scop de a otrăvi întreaga familie a țarului. Când a aflat, țarul a învinovățit pe demnitarul *Curții*, în primul rând pe *Trepov*. Acesta, de întristare, s'ar fi otrăvit. Că e ceva la mijloc, se poate deduce și din faptul că despre moartea lui *Trepov* numai a patra zi s'a știut în public.

Deputatul Vasilie Goldiș între alegători.

Duminecă în 3/16 Sept. și-a ținut deputatul Vasilie Goldiș darea de samă în comunele *Vărădia*, *Giulița* și *Găvoșdia*.

Cu trenul, care sosește dinspre Arad, la orele 9 dimineața a sosit deputatul Goldiș dimpreună cu doamna la Vărădia. La gară îl așteptau alegătorii în frunte cu preotul *Ioachim Turcu* și învățătorul *Aurel Mircu*. De față era și dl *Victor Bontescu*, care venise aici spre a luă parte la nunta familiei Țăran.

La locul destinat pentru darea de samă s'au adunat toți Românii din comună. Deputatul V. Goldiș a ținut o lungă vorbire, în care a arătat fraților săi Români starea politică a țării, precum și activitatea, ce au dezvoltat-o în casa țării deputații naționaliști. Cu adevărată însuflețire și nefățărîtă încredere ascultau alegătorii cuvintele deputatului lor și adeseori prin puternice aclamațiuni aprobau cele auzite. Deputatul V. Goldiș a insistat mai ales asupra faptului, că și puțini fiind totuși deputații naționaliști prin luptă bărbătească vor putea eluță în dieta țării ușurări pentru popor. Este însă de lipsă, ca poporul pretutindenea să se trezească și să aleagă deputați pe bărbații, cari sunt sinceri aderenți ai partidului național. Și de astădată deputatul V. Goldiș a arătat ținuta slabă a Românilor din cercul vecin *Lipova* și a convins pe ascultătorii săi, că pe lângă astfel de purtare nici nu am fi în drept să așteptăm o soarte mai bună.

Preotul *Ioachim Turcu* din *Varadia* în cuvinte pline de însuflețire a mulțumit dlui deputat pentru cele desfășurate, l-a asigurat de iubirea ne-strămutată a poporului întreg din cercul *Radnei*.

Din *Vărădia* deputatul V. Goldiș însoțit de mai mulți fruntași s'a dus în comuna *Giulița*. În casa unui țăran de frunte era tocmai nuntă. Toți nuntașii, cu steagul de nuntă, cu țărutul de lăutari în frunte, i-au eșit deputatului înainte până la marginea satului, de unde apoi mulțimea l-a petrecut la locul destinat pentru rostirea dării de samă.

Încântat de primirea călduroasă, ce i-s'a făcut, deputatul V. Goldiș a desfășurat și aici situațiunea politică a țării, arătând în deosebi țăturile partidelor dominante din parlament, cari nici decum nu voiesc drepturi și ușurare pentru popor, ci să susțină și pentru mai departe privilegiile unei clase față de mulțimea cea mare a poporului.

După darea de samă a deputatului, tinerul preot *Ioan Covaciu* din *Giulița* a rostit o caldă și cuminte cuvântare dând mulțumită deputatului și sfătuind spre bine poporul.

un grup de zidiri cu coperiș turcesc. Mai înlăuntru mărețul palat cinstit de Sultan principelui *Nichita*, care nu a putut mobilă decât o aripă a palatului. În partea Aziei-mici își răpește vederea un palat măreț de marmoră, numit »Palatul dela apele dulci«. Apoi forturi, cari reamintesc timpilor de mărire a *Genovezilor*. De-a dreapta Colegiul *Robert* al Americii de nord, cu un liceu și școală comercială, unde se solvește pentru un internist 3000 de franci anual.

În partea dinspre Azia se ridică maiestos palatul de marmoră al împărătesei *Eugenia*, în care a locuit când s'a deschis Bosforul. Acest splendid palat are grădini cu terase, lacuri artificiale și cataracte. În partea dreaptă palatul mamei Sultanului. Trei palaturi mari, apoi haremii femeilor. Palatul fratelui Sultanului, *Ceragan*. Palatul Sultanului e pe deal și este compus din o mulțime de grupuri de palate, având jur-împrejur cazarme uriașe.

Spre Azia-mică apare orașul *Scutari*.

Palatul în care locuește *Abdul Aziz*, apoi al ambasadei germane. Aproape de pod e locul unde la 1897 au fost uciși de Turci 30.000 Armeni, pentru că Armenii au ucis la o ambasadă vre-o câțiva Turci, în urma căreia Sultanul a dat o iradea ca să se omoară toți Armenii, pe cari apoi i-au aruncat cu luntrile în mare.

Constantinopol. La 10 ore a. m. am sosit în reședința teniuților Sultani de odinioară, cari au vărsat atâta sânge creștinesc.

Constantinopolul e un oraș de mare. Ceeace ridică frumșeța sa este poziția sa admirabilă. Orașul e zidit pe o mulțime de dealuri, cari îl fac mai vizibil și maiestos. Ceeace detrage din frum-

șeța sa sunt stradele curbe, neregulate, murdăria și mulțimea cânilor cu un exterior greșos.

Este admirabil suburbiumul *Jera* cu un bazar compus din 3000 de bolte, apoi *Galata* ș. a.

Moșeele sunt cele mai impunătoare zidiri.

Am fost în *Azia-Sofia* zidită sub *Iustinian*. Este o zidire monumentală, dar negrijită și în murdărie. Pe cupola ei străluce din depărtare un glob de aur.

La internatul român universitar, susținut de statul român, am fost tratați cu bere și fripturi.

Ne-am dus și la »Școala română primară și secundară comercială.« unde ni-s'a spus că frecventează câte 130 elevi români.

Ne-a surprins știrea că în Constantinopol sunt peste 3000 familii române. La școala primară și secundară sunt aplicați 3 învățători și 4 învățătoare.

Ceeace ne-a scandalizat mult este hoția formală a hotelierilor, cari nu se sfiu să iee pentru două sticle de bere și un sifon câte 8—12 coroane. Aviz confracților arădani, a fi mai prevăzători, de vor ajunge în sediul Sultanelor.

Marți la ora 10 ne-am urcat pe vaporul »România«, care este mai mare ca și »Carol« și plutește mult mai liniștit. Toată ziua am mers linișțiți. De-odată la ora 7 s'a deslănțuit o furtună îngrozitoare, care era atât de puternică, încât »România« s'a crezut într'un moment primejduită și amenințată să dispară în valurile spumegânde ale mării. De-odată o trombă de apă, un val uriaș a spălat suprafața vaporului, ducând în mare o mulțime de lucruri de pe covertă.

Laudă lui Dzeu că liniștindu-se viforul, vaporul »România« a sosit în port cu întârziere de vre-o câteva ore.

Rezoluțiunea aceasta a fost primită cu mare însuflețire.

Și de rândul acesta deputatul V. Goldiș n'a întrelăsat a da poporului sfaturi bune, îndemnându-l pretutindeni să-și iubiască biserica și să se ferească de birturi, de patimele cele rele. In toate comunele apoi a împărțit gratuit cărți folositoare pentru popor, ceea ce a făcut impresiune foarte bună și a stârnit adevărată înflăcărare față de alesul poporului.

Deputatul V. Goldiș a luat prânzul la preotul Ioan Musca din Govâșdia, iar pe la 4 ore d. a. s'a întors cu societatea întregă la Vărădia, ca să asiste la cununia dsoarei Gabriela Tăran cu candidatul de preoție Ignăție Vișoiu.

Cununia a săvârșit-o părintele din loc dl Ioachim Turcu, iar nănași au fost dl dr. Victor Bontescu, avocat în Hațeg și doamna protopopeasă Procopie Givulescu.

După cununie s'a încins o nuntă românească, cum numai pe valea-Murășului se fac. Eu nu sunt în stare să descriu frumșetea nuntei acesteia și aștept ca altcineva să descrie acea noapte petrecută în adevărată veselie românească.

In atențiunea viriliștilor români din comitatul Aradului.

Conspectul de dare pe baza căruia se va compune lista viriliștilor comitatenzi, e expusă la vedere publică până în 22 Septembrie n. incluzive.

Obiecțiunile contra acestui conspect se pot face în scris sau verbal, până la termenul de sus.

După expirarea termenului de obiecționare va urmă compunerea listei viriliștilor pentru anul 1907, prin comitetul de verificare, (igazoló választmány).

Preoții, profesorii, redactorii, advocații, doctorii în științe, medicii, inginerii, economii diplomați, au dreptul să ceară, ca la compunerea listei, darea lor proprie împreună cu darea ce o solvesc după averea soției, sau a băieților minori, să fie computată dublu.

Computarea dublă a dării însă se face numai dacă respectivul o cere aceasta.

Cererea se poate înainta în scris, ori verbal.

Cererea în scris este a se adresă comitetului de verificare (igazoló választmány) și trebuie înaintată vicșpanului, cel mult până la începerea ședințelor comitetului de verifi-

care; ceea ce va fi probabil în 24—26 Septembrie.

Cererea e scutită de timbru.

Atragem atențiunea tuturor celor interesați, că în vederea binelui obștesc, ce trebuie să-l servim comitatului, — să nu întârzie a-și validită drepturile garantate prin lege.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Septembrie 1906.

— **Un rege bun.** Se scrie din Bușteni, că Luni la orele 5 și jumătate p. m. regele Carol și regina Elisabeta au făcut o preumblare cu trăsura prin Bușteni până la tunel. De aici s'au înapoiat pe jos, distanță de 2 klm. până la podul gărei. Întâlnind pe șosea pe moș Niță Enache, suveranii s'au oprit și regina l-a întrebat: »Mai mergi la vânătoare moș Enache?« Acesta răspunde: »Sunt bătrân acum, și nu mai pot merge« la care regina îi spuse: că și regele e bătrân acum și nu mai merge; mai la vale întâlnind pe majorul Negru din marină, a vorbit cu d-sa și apoi s'au urcat în trăsura pornind la Sinaia. Regele avea o mină bună și veselă. O mulțime de copii strigând »ura«, regele zimbând zise părinților: »Aci e raiul copiilor«.

— **In atențiunea tinerimei.** Atragem atențiunea tinerimei univerzitare la concursul publicat pentru 4 stipendii, de 1000 c. din fundațiunea Trandafil. Din aceste stipendii 2 să vor conferi pentru univerzitari din arhidieceză, și câte unul pentru tineri din dieceza Aradului și Caransebeșului. Stipendiul e destinat pentru toate facultățile univerzitare, dar numai tineri cu calculi eminenți pot fi stipendiați, în urmare cei ce n'au atari testimonii să nu-și facă lucru zădarnic cu petiționarea.

— **Concurs.** In conformitate cu dispozițiunile normativului general pentru administrarea fondurilor și fundațiilor »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« și a deciziunii nr. 166 din ședința dela 14 și 15 August a. c. se publică concurs pentru »premiul Andreiu Murășianu« de cor. 3000.

La concurs se va admite orice lucrare originală de cuprins literar, tipărită în Ungaria in decursul anilor 1905 și 1906, fie ea din sfera literaturii frumoase ori artistice, fie o colecțiune de literatură populară.

Concurenții vor avea să înainteze până la 31 Decembrie n. a. c. la biroul »Asociațiunii« în

Sibiiu cinci exemplare ale lucrării lor. Decernerea premiului se va face în ședința plenară a secțiunilor științifice-literare, iar premiarea însăși în adunarea generală a »Asociațiunii« din anul viitor. Sibiiu, în 1 Septembrie 1906. Prezidiul Asociațiunii: Iosif Sterca Șuluțu, m. p.

— **Ziarul »Gross-Oesterreich«,** care apare în fiecare Luni în Viena (redacția și administrația XX. Wasnergasse 35; abonamentul pe an 5 cor.), a publicat acuma în mai mulți numeri consecutivi articoli, cari se ocupă de starea naționalităților nemaghiare din Ungaria și de raportul între aceste și vrednicii urmași ai hunilor. Ziarul apără cu multă căldură interesele fraților români din Ungaria în contra șovinismului asupritorilor maghiari și apelează la forurile cele mai înalte, ca să facă odată dreptate și bieților Români. Recomandăm cu căldură acest ziar cetitorilor noștri.

— **Convocare.** Onorații membrii ai »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« de pe teritoriul desp. Abrud-Câmpeni, precum și binevoitorii acestei instituțiuni, sunt invitați a participa la adunarea cercuală, ce se va ține în 30 Septembrie n. a. c. la 11 ore a. m. în comuna Bistra, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării; 2. Raportul general al comitetul cercual; 3. Raportul casarului și stabilirea bugetului pe 1907; 4. Raportul agenturilor comunale; 5. Alegerea unei comisiuni pentru agsiurarea de membri, incassarea taxelor și raportul acestei comisiuni; 6. Eventuale disertațiuni, ce se vor anunța conform §-lui din statute; 7. Eventuale propuneri, făcute în cadrul statutelor; 8. Inchiderea adunării și verificarea procesului verbal. Pentru comitetul cercual al desp. dr. Basiliu Preda, direct. desp. Demetriu Goia, secret. desp.

— **»Nemzeti Állam«** e titlul unui nou ziar săptămânal ce apare în Budapesta. El de cuprins social și economic. In primul număr, apărut dejă, articolul de frunte e scris de preotul Hock János deputat.

— **Cum lucrează Grödel.** Privitor la chipul de a manevră al fraților Grödel, cari atât în România cât și Ungaria, mai ales în părțile ardeleni au acaparat teritorii mari de păduri, »Budapesti Napló« dela 13 Septembrie scrie:

»Pentru a pricepe situația, e de scris, că prin aceleași părți pe unde sunt pădurile fraților Grödel, are teritorii imense Götz, firmă austriacă și contele Mikes Armin. Intre pădurea lui Götz cu 4 mil. metri cubici lemne și pădurea lui Mikes Armin, cu 5 milioane metri cubici de lemne, este pădu-

Approape la 2 ore noaptea am plecat spre București unde mâne-zi am mai cercetat orașul și splendida expoziție.

La Sinaia. Joi în 10 August la 8 și 40 am plecat spre Sinaia unde au sosit la 1-15 p. m. Muzica militară intona »Marșul național« Venerabilul preșident al Ligei dl Petre Grădișteanu ne-a salutată cu dragoste și entuziasm de nedescris, la care protopopul dr. Putici a răspuns foarte emoționat; dl Nae Dimitrescu, ca reprezentant al ministerului cultelor prezentă în escurzionști floarea Bănatului și dă expresiune bucuriei că România i-a primit ca pe niște demni eroi ai românizmului.

In sf. Mănăstire. Starețul Nifon a servit un scurt Te Deum și ne-a salutată cu însuflețire. Protopopul dr. Putici aduce laudă păr. ceresc că ne-a ajutat să străbatem libera Românie dela un colț până la celalalt. Bănățenii sub conducerea învățătorului I. Roșu au cântat »Cuvine-se cu adevărat«.

Banchetul. Sala a fost splendid decorată. La intrare în curte, pe fronspiciul arcului era inscripția »Bine a-ți venit iubii oaspeți bănățeni, apostolii neamului românesc«.

La eșire: »Dumnezeu cu voi!«

In sală — în front: »Patrie limbă credință«. In dreapta: »Unire în simțire«. In stânga: »Unire în cuget« »Sus fruntea și inimile!« La eșire: »Dumnezeule, ia în paza ta pe frații noștri!« Lângă făruria fie-cărui oaspe era un buchet de flori și o cocardă ireicoloră cu inscripție pa pantlici »Oaspeților Bănățeni — Sinaia 10 August 1906«.

Toasturile. Cel dintâi a vorbit prefectul județului Prahova, dl Luca Elefterescu, carele ne

salutăc u bucurie în leagănul dinastiei. »Noi suntem mândri de vizita fraților noștri, căci avem ocazie a-le spune că prin înțeleapta cărmuire a înțeleptului nostru Rege și prin vitejia armelor vitejilor noștri ostași, am câștigat independența. Acest înțelept rege gândește și simte ca și noi«. Inchină în sănătatea Regelui.

Dr. T. Putici închină pentru prefectul Elefterescu.

Dl Petre Grădiștean, președintele Ligei printr'un avântat și simțitor discurs închină pentru Metropolitul Ioan Mețianu și pentru învățătorii.

Protopresbiterul Lucuța închină în sănătatea comesenilor. Primarul, dl Manolescu închină în sănătatea bănățenilor. Preotul Dimitrescu în sănătatea dlui primar Manolescu.

Profesorul dl Sever Secula, carele ne-a făcut atâta cinste prin bogăția darului vorbirilor sale, a toastat cu mult sentiment și entuziasm pentru brava armată română. Învățătorul Joandrea a închinat pentru corpul didactic din Regat.

Dl Ioan Boeriu declamează o animată poezie dedicată învățătorilor bănățeni.

Dl Ioan Luncan, directorul școlii Carmen Sylva din Sinaia toastează pentru prosperarea școlilor bănățene.

Dl Nae Dimitrescu cu o inimă caldă și frățească toastează în sănătatea preoților și a învățătorilor bănățeni.

Dl oficer Manuilă Todorescu, răspunzând profesorului Secula, toastează pentru bănățeni.

Dl Alexandru învățător a declamat o frumoasă poezie în onoarea învățătorilor bănățeni, iar dl Silviu Traian de asemenea închinat pentru bănățeni.

La palatul Regal. La orele 2 o delegațiune compusă din domni: Dr. Traian Putici, Ghe-

rasim Sirbu și Ioan Pinciu protopresbiteri și Iuliu Vuia, Vasiliu Bugoiu și Damian Sebeșan a fost primită în audiență de către Maiestatea Sa Regele Carol în Castelul Peleş. Timp de jumătate oră și 10 minute Maiestatea Sa s'a întreținut vorbind cu fie-care membru. S'a interesat special de starea religioasă morală a poporului nostru. »Catechisează preoții în școale?« a fost clasica întrebare a Maiestății Sale.

După masă, toți oaspeții am venit spre Peleş. Nobila mamă a răniților, Regina poetă s'a ivit pe balcon și a invitat bănățenii să vie în castel. După ce am vizitat interiorul mărețului Peleş, am ieșit pe partea opusă, unde pe o terasă sta Maiestatea Lor. Grațioasa Regina ne întâmpină cu dragoste zicând »Bine a-ți venit dragii mei... frații noștri!«

Spre 7 ore am fost conduși cu muzica militară la gară, în mijlocul călduroaselor aclamațiuni ale publicului, cari s'au repetat și în Bușteni și Predeal.

Despărțirea de frați. Pe cât de veselă ni-a fost întâlnirea la Virciorova, pe atât de dureroasă și amară ni-a fost despărțirea la Predeal.

Dl Nae Dimitrescu, șef de secție în minister, mentorul acestei excursii, sufletul nobil, inima caldă românească, carele n'a cruțat jertfe bănești, muncă și ostenele, ca să ne causeze niște momente dulci în greul vieții noastre de martiri ai neamului, s'a despărțit de noi.

Era moment greu pentru noi. Lacrămile noastre adeverau emoția sufletului nostru.

Dl Dimitrescu cu voce înecată de durere își ia adio dela noi și ne urează sosire bună la vetele noastre. Nesfârșite urale înecate de lacrimi

rea cu 2 milioane metri cubici a fraților Grödel. Aceștia, se înțelege, aveau interes să împedecă din răspuneri exploatarea celorlalte 2 păduri.

«Pentru acel nobil scop li s'a oferit prilej splendid, nu de mult. Pentru a-și valoră și exploatarea și mai bine pădurea, Mikes a făcut linie ferată funiculară; linia asta avea să transporte jos cât mai iute materialul lucrat din pădure. Conte Mikes Armin a comandat linia ferată funiculară la firma Kaiser din Kassel, care s'a și apucat îndată de lucru.

«Au intrat însă atunci în activitate frații Grödel. Urmarea intervenției lor a fost că firma Kaiser a tot amânat lucrările, îndeosebi cele de terasament și când, în sfârșit totul a fost gata, sub deosebite pretexte a amânat să predea lucrările. Conte Mikes Armin a fost silit să ceară ca tribunalul din Kézdivásárhely să orânduiască *massa curator* pentru a-și folosi trenul propriu.

«Și aci intervin Polonyeștii, cari în afacerea pădurilor nu se amestecă. În afacerile ardelen Polonyi și-a avut de reprezentat pe avocatul Sebess Dénes. Ei bine: Polonyi Géza deputatul dietal, prin intervenția lui Sebess Dénes a reușit ca Tabla din Vásárhely să *nimicească* hotărârea tribunalului privitoare la *massa-curator*.

«Asta contelui Mikes i-a făcut pagubă mare, fraților Grödel însă folos. Ceeace se înțelege, nu însemnează că s'ar fi intervenit în afacerea pădurilor. Nu, în afacerea pădurilor ei într'adevăr nu s'au amestecat...

«Unde este însă legătura între Kaiser și Grödel?

«Apoi există. Intr'asta Polonyi ajunge adică ministru iar pe încredințatul său din Ardeal, pe Sebes, l'a numit jude la Tabla și l'a însărcinat de adreptul pe el cu conducerea noii secții ce a înființat în minister pentru afacerile pădurilor ardelen.

«După numirea sa de jude, Sebes a fost mai de multe ori la cancelaria centrală din Budapesta a fraților Grödel. N'a intrat însă pe poarta mare, ci prin dos.

«În fața unor asemenea acuze presa oficială tace?

— **O întâmplare hazlie.** «Figaro» din Paris, scrie o bună anecdotă despre Balzac. Blanche medicul de alienați, care stă în capul unui mare sanatoriu, într-o zi invită pe toți medicii de alienați din Franța, ca să viziteze sanatoriul. După vizită se dădu un mare banchet, la cari au fost poftiți oficios și câți-va bolnavi, cu a căror vindecare se laudă Dr. Blanche. Era de față și Balzac, prietenul directorului. Totul a decurs în cea mai mare ordine. Ei, nebunii se purtau foarte cuminte, luară parte cu vivacitate la conversație și se purtau atât de gentil, încât medicii nu se pu-

șite din piepturi îndurerate, răspund nobilului frate.

«Itr'acea presbiterul președinte al Reuniunii dl dr. T. Putici prin cuvinte de vie recunoștință prezentă dlui N. Dimitrescu un frumos album cu o dedicație și cu semnăturile escurzioniștilor, rugându-l să primească ca semn al iubirii și recunoștinței noastre. Când conductorul strigă «*Mé-het*», ochii ni se umplură de lacrimi, visul dulce al zilelor de veselie dispăruse și soarta ne-a redat realității crude. Urcând lume în tren mi-am acoperit fața înecat în lacrimi.

La Brașov. Erau 9.14 seara când am sosit la Brașov, unde brava noastră tinerime ne-a întâmpinat și plasat pe la hotele și particulari.

«În gara Brașovului vice-prezidentul reuniunii dl Iuliu Vuia accentuând meritele prezidentului dr. Putici pentru escurzie, îi predă în numele escurzioniștilor o tabacheră de argint cu inscripția «Reun. învățătorilor bănățeni Timișoara», pe dos «București 1906».

Prezidentul a mulțămît foarte emoționat și s'a despărțit de escurzioniști, dintre cari o parte s'a reîntorsat peste Sibiu să vază monumentală catedrală, iar o parte a plecat spre casă.

Neuitată fie amintirea dulce a acestor senine momente.

teau miră destul. Perla mesei era însă Balzac care a cucerit masa întreagă prin spiritul lui. Cu asemenea ocazii, Balzac era agitat, și vinul încă îi mai deslegase limba. După miezul nopții, unui dintre oaspeți se despărți de Blanche, făcându-i complimente pentru seara răușită. «Te felicit mai ales pentru rezultatul fenomenal al științei d-tale medicale, dle coleg», zise oaspele. «Ne-ai prezentat bărbați, nici cel mai eșpert om de știință n'ar veni la ideea că are a face cu un fost alienat. Dar după părerea mea pe unul dintre bolnavi tot n'ar fi trebuit să-l lași încă liber, căci după părerea mea, mîntea lui încă nu e normală!» Înțeleg pe băiatul gras, agitat, care a șezut lângă d-ta. Iar acel agitat nu era altul, decât Balzac, renumitul romancier francez.

— **Petrecerea din Soborșin.** Ni-se scrie: Vreme îndelungată s'a fost sălășluit nepasarea în sinul Românilor de pe latura dreaptă a Murășului, căci cuprinși de o amorțeață, păreau a se uita de ce e frumos și înălțător, suferind de boala urii a scepticismului. E drept, a fost un mare rău, ce a făcut să stagneze lucrarea idealistă, lipsa tinerimei, lipsa de personalități cu interes și ambiție, apoi mulțimea de oameni orbiți de prejudeții, cu cari nu se poate interprinde o lucrare pentru înaintarea pe calea binelui nostru.

Dar dacă e adevărat că aparința unor oameni distinși pot să stimuleze dorul de muncă și să influențeze asupra societății, și să pornească un curent sănătos, apoi aceasta să poate vedea și din efectul aparinții distinșului și înălțătorului nostru bărbat, Magnificului domn Vasile Goldiș, deputat dietal, a cărui aparință în fruntea noastră comună Soborșin, a dat curajiu inteligenței române de aici de a arangia în favorul școlii gr.-or. române, din incidentul dării de seamă o frumoasă petrecere curat românească.

S'a făcut din nou începutul și inteligența din jur afară de puține excepții au participat întreagă. Ba mulți cari au fost împedecați, au răspuns la invitația ce li-s'a trimis cu obolul lor, pentru edificarea celei mai sublime instituții, a școlii noastre.

Arangiatorii s'au îngrijit să ducă toți oaspeții amintiri plăcute, așa că nu-i poate părea rău nimărui că s'a ostenit până la Soborșin. Îndeosebi iubitul nostru deputat și doamna, apoi Reverendisimul domn Procopie Givulescu cu o rară ospitalitate și amicitie au lucrat, ca toți să se afle bine, ceea-ce nici n'a lipsit, dovedind toți că nutresc o nespūsă simpatie față de dișii. Au ridicat mult animația și prezența însoțitorilor Domnului deputat, a drului A. Iancu și drului Lascu, care a venit să ne aducă salutarea frățescă a fraților din Bihor.

Nu ne puteam în destul desfătă în frumoasa cunună de dame și domnișoare, printre cari câteva erau costumate național. Nici nu încapă îndoielă că toate au fost stăpânite de gândurile cele însuflețitoare, pe cari la noi așa rar au avut ocaziunea a și-le procura. Nu voesc a inzista pe lângă aceea, că cine a fost regina petrecerii, toate au fost dragălaşe și frumoase, cum sunt româncuțele adevărate, jucând până în zori de ziuă.

Să nu fie cu supărare, dar fiind cununa damelor prea mare, n'am putut numără toți trandafirii, și așa înșirarea lor, o las pentru un numărător mai bun.

Pe lângă acest succes moral și în privința materială petrecerea noastră a succes peste așteptate.

Au binevoit a suprasolvi:

Ilustritatea sa contele Hunyady Károly 50 cor., Magnificența Sa Vasile Goldiș 50 cor., Magnificența Sa Alexandru Mocsonyi 20 cor., Dl Dr. A. Brădean 4 cor., dl Damaschin Medrea 4 cor., domni: Dr. A. Iancu, I. Despa, familia Leșnicann, Iosif Ognean, Vasile Neiculescu și Nica Savu câte 2 cor., Dimitrie Maci, Zenovie Hodis, Iustin Bojescu, Ioan Covaci, Ioan A. Musca, Eugen Moț, Virgil Popovici, Alexandru Tieran și G. Moldovan câte 1 cor.

Primească acești marinimoși domni și pe această cale călduroasele noastre mulțămiri.

Au intrat 307 cor. din care detragându-se spesele, a rămas venit curat 132 cor. 65 fil., care sumă sumă s'a și dat destinațiunii.

Nu pot întrelăsa a aduce mulțămită universităților Hădan, Muntean și Moț, apoi tinerimei teologice, cari au contribuit mult la succesul moral al acestei petreceri.

Soborșin, la 8 Sept. 1906.

Virgil Popovici,
paroch.

— **Concurs.** Adunarea generală cercuală a despărțământului Abrud-Câmpeni, al «Asociațiunii», ținută în anul 1905, în scopul promovării pomării, a statorit un premiu de 40 cor., pentru cel mai bun cultivatoriu de pomi pe teritorul acestui desp.

Pentru conferarea acestui premiu se escrise concurs.

Cel, care ar voi să fie socotit la distribuirea acestui premiu, are a se anunța în scris subsemnatului birou până în 1 Iunie n., 1907, având a indica totodată numărul și soiul pomilor cultivați.

Câmpeni, 1 Septembrie 1906.

Pentru desp. Abrud-Câmpeni al «Asociațiunii». Dr. Basiliu Preda, director. Demetriu Goia, secretar.

— **Rutenizare cu forță!** «Gazeta Bucovinei» scrie: De zece ani de zile umblă și se roagă locuitorii români din satul Ipotești de lângă Suceavă, ca să li-se deo o școală românească. Și de zece ani de zile începând cu era de tristă memorie a căpitanilor Duzinkiewicz, Rottenburg, Patak și Zierhoffer, vestiți pentru marea lor «dragoste» de români, Ipoteștenii nu numai că n'au fost ascultați în plângerile lor drepte și sfinte, dar au avut de îndurat multe șicane, a căror culme a fost înființarea contra voinței poporului a unei școlae rusești, în care nu se aude cuvânt românesc.

Văzând ei că oblăduirea în loc să le asculte dorințele și să le îplinească, le dă drept răspuns o școală, în care bieții români sunt pedepsiți la uitarea limbei materne și la rutenizare: au înființat la începutul lui Iulie a. c. o școală românească privată, pe care au frecventat-o, fără deosebire de sex, toți copiii satului.

Cu începutul anului acestuia școlar n'a trimis nici un sătean copilul său la institutul i. r. de rutenizare. Urmarea a fost, că prefectura Sucevană a dispus închiderea cu forță a școlii românești.

Prin acest fapt copiii români rămân pe drumuri, căci nu vor să cerceteze școala ruteană, iar pe cea românească, n'o primesc, cu toate cererile în scris și în persoană, cu toate deputațiile la Suceava și Cernăuț.

Are dl president al țării știre despre aceasta stare nemai auzită? Va putea el să ia răspunderea urmărilor, pe cari subalternii săi nu vor să le prevadă, crezând că un sat întreg poate fi înfricat cu pedepse și cu jandarmi?

Rugăm anchetarea imediată a cazului de tot trist și împlinirea dorințelor poporului din Ipotești.

— **Statistica atentatelor.** Petersburg, 15 Septembrie. După statistica ziarului rusesc «Voci adevărate», dela mijlocul lui Iulie a. c. și până la finea acestei luni, s'au în-tâmplat nu mai puțin decât 143 atentate dintre cari 12 n'au succes. Prin incidentul atacurilor 65 de oameni și-au pierdut viața, iar 66 au fost răniți. Dela sfârșitul acestei luni au fost 470 de atentate, dintre cari 26 n'au succes. Din cauza acestor atentate au murit 179 de oameni, 265 au fost răniți. În cele 2 săptămâni din urmă ale lui Iulie au fost 115 jafuri, dintre cari 88 n'au succes, iar în 30 de cazuri s'au furat 151.319 ruble; în 78 de cazuri nu se poate stabili suma furată. Iar, în cele două săptămâni din urmă ale lui August, furturile s'au urcat la 164 de cazuri și dintre acestea n'au reușit 3. În 96 de cazuri s'au furat 340.893 ruble, iar în 54 de cazuri nu se poate stabili suma furată.

Iconostase noi,

precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică

Schmidt János,
Budapesta

IX. Soroksári utca 40.
Fondată la anul 1888.

— **Herbert Spencer și preoțimea engleză.** Elevii marelui filozof englez, nu demult s'au adresat către vicariul mănăstirii din Westminster, ca să ridice un monument în memoria marelui filozof, în biserica, care e un panteon al englezilor. Prelatul a refuzat această cerere. A declarat că percepțiile filozofice ale lui Spenser sunt în contradicție cu cele bisericești. »Daily Chronicle«, marele ziar din Londra, a pornit mare mișcare, pentru a scoate din vigoare hotărârea preoților. Căci — zice ziarul în articolul de fond scris cu multă însuflețire — nu se poate eschide Herbert Spencer de acolo unde au avut loc osemintele lui Darwin și Irving.

— **Caz de moarte.** Primum trista știre, că părintele George Pepa din Domașnia, tatăl Prea onor. domn protopresbiter Ioan Pepa din Buziaș, în urma unui accident, a răposat în Domnul Vineri în 1 Septembrie a. c.

Din partea familiei se comunică această tristă întâmplare prin următorul anunț funebral:

Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților că mult iubitul și neuitatul nostru tată resp. frate, cumnat și ta-ă-moș George Pepa paroch și asesor consistorial, în etate de 70 ani și în al 46-lea an al preoției a trecut la cele eterne Vineri în 1/14 Septembrie 1906. Rămășițele pământești ale decedatului se vor depune spre vecinica odihnă Duminecă în 3/16 Septembrie la ora 1 d. a. în cimiterul gr. or. rom. din Domașnia.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Domașnia, în 2/15 Septembrie 1906.

— **In exclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.** O întregă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3,90, 4,45, 5,40, 6,60, 7,95.

În provința trimitem mustre. Pentru un pardeșiu ori palton 2,20 cmt. fl. 6,60—7,50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe. Cu stimă: **Leichner és Fleischer** magazinul fabricii de pânuri în **Arad**, Szabadságtér 17.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețușe foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

Poșta Redacției.

Timișoara. Nu ne putem ocupa cu cele cuprinse în fișuca respectivă. Puteți și d-voastră să ignorați scrisorile unor astfel de puțin prețuite foi, ori dacă țineți să desmintiți neadevărurile ce scrie, să adresați acolo desmintirea.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 15 Septembrie

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7.17 — 7.18
Secară pe Octomvrie	6.10 — 6.11
Orz pe Octomvrie	6.57 — 6.58
Cucuruz pe Iulie	6.63 — 6.64
Cucuruz pe 1907	4.95 — 4.96
Grâu pe Aprilie 1907	7.47 — 7.48

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	7.14 — 7.15
Grâu pe Aprilie 1907	7.45 — 7.46
Secară pe Octomvrie	6.11 — 6.12
Ovăs pe Octomvrie	6.40 — 6.41
Cucuruz pe Iulie	6.49 — 6.50
Cucuruz pe 1907	4.96 — 4.97

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară : Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei

părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil : Sever Bocu.
Editor proprietar : George Nichin.

AVIS.

Dela 1 Octomvrie a. c., un tinăr român, vărsat în afacerile notariale, află aplicare ca scrietor la subscrisul, pe lângă un salariu anual de 800 cor. și cuartir. Cei cu examen notarial sunt preferiți. Pracsă de până acum a se dovedi. A se adresa la

Mondorlak,
up. *Glogováz.*

Valeriu Milovan,
notar cercual.

ANUNȚ.

La școala Centrală de Agricultură București este vacant un post de Lăptar. — Șef plătit cu 120 lei lunar, locuință, încălzit și luminat.

Se cere ca solicitatorul să aibă cunoștinți complete în ale lăptăritului și să știe fabrică singur brânzeturi din lapte de vacă și de oi. Flăcău sau văduv se preferă.

Ofertele se primesc la Direcțiunea școlii Centrale de Agricultură dela Herăstrău-București (România.)

Edict de vânzare.

Se aduce la cunoștința on. public, că o parte a pădurii foștilor coloni din Streza-Cârțișoara, comitatul Făgărașului în estindere de 181,3 jug. cat., — care teritor cu concesiunea Inaltului Ministru de agricultură nr. 10563—1—4 din 1900 este destinat spre pășunat, în urma rării, — lemnele de fag folosibile spre foc, se vor da în licitațiune publică în 23 Septembrie 1906 st. n., la orele 11 a. m. în cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara.

Licitarea va fi cu grai viu și pe lângă oferte în scris.

Ofertele alcătuite după formă, se primesc până la începerea licitațiunii, fiind scrise pe o coală de hârtie întregă, provăzute cu timbru de 1 cor., iar suma plus oferată să fie scrisă atât cu cifre cât și cu litere marcante, provăzute fiind cu clausulă, că licitantul cunoaște bine condițiunile de licitare și că se supune întru toate lor.

Oferte după începerea licitațiunii nu se vor primi la nici un caz.

Ofertele au să conțină, ca vadium suma mai jos satorită, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Lemnele puse spre vânzare sunt prețuite în 5928 m³.

Prețul strigării este de 11856 cor. sub care preț lemnele nu se vor vinde la nici un caz.

Licitanții au să depună 10% dela prețul strigării — sau 1185 cor. 60 fil., vadium la mâna președintelui posesoriatului.

Condițiunile de licitare, de preț și de contract se pot vedea din partea doritorilor de a licita 1) în cancelaria comunală din Streza-

Cârțișoara, 2) în cancelaria oficiului preto-rial din Arpașul-inferior, și 3) în cancelaria oficiului silvanal al cercului Arpașul-inferior în Făgăraș, între orele oficioase.

Streza-Cârțișoara, în 28 Aug. 1906.

Trandafir Dragomir,
președint. foștilor coloni din
Streza-Cârțișoara.

Ilie Jurca,
notar al foștilor coloni din
Streza-Cârțișoara.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința onorabilului public, că începând din 1 Septembrie a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minoriților, Strada Weitzer Nr. 2 și acolo sub conducerea bărbatului meu voi deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

Balassa (Blaschka) Ernőné.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beutură spirtuasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelii și reușelei este

zăharul lui RETHY

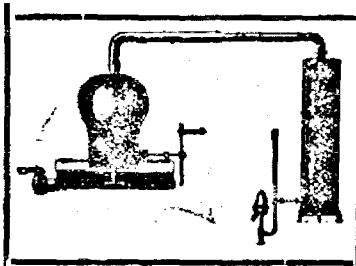
— ce se capătă în ori care farmăcele. —

Prețul unui borean 60 fl. Să se ceară numai zahărul lui Réthy. Cincel flacoane trimite pentru 8 cor. cu porto cu tot. Pregătitorul RETHY BELA farmacist, Békéscsaba.

Nagy Pál,

măestru căldărar în Budapesta

●●● V. Váci-ut, nr. 64. ●●●

Căldări și recuzite de aramă roșie pentru ferberea spiritului, cognac, licher, comină și drojde.

Pregătirea verigelor (catene) de fer. Mare magazin stabil pentru aranjamente de băi (scalde). Aranjază și prevede cu cele trebuincioase tot felul de fabrici. Vase de aramă pentru hoteluri și restaurante; pentru ferbere de cafea; căldări pentru spălat și pentru vatra focului (sparchet) în cuină. Raporturi și cinctură cu prețuri foarte moderate.

Nou atelier de modă pentru pălării de dame

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am deschis

atelier de modă pentru pălării de dame

in Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

In magazinul atelierului meu, se păstrează in permanent cele mai frumoase modele esite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de dolia. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire.

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

CIMBALMĂ

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta „Școala de cimbală”, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbală și de muzice

M a k 6 (casa proprie.)

Raderea de prisos!

Cine voește se economisească banii, cine voește se cruțe timpul, cine nu voește se fie espus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „RASOL“

sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu care se poate rade de 30 de ori, 2-40 Cor. In provincie 3. Cor. plătindu-se înainte, se trimite gratuit, Cu mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregătește și trimite

„RASOL“ Vegyipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzatorilor da concesiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului

„RASOLIN“ -ul

foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. in provincie 2 50 Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Unii o o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL“ Vegyipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

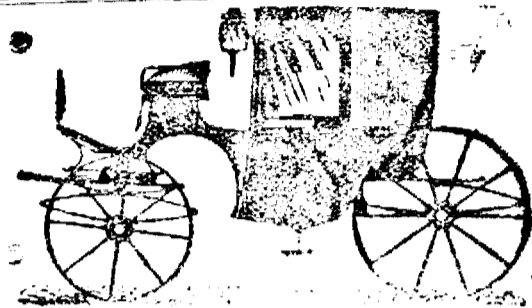
Pene ieftine de pat de BOHEMIA

5 kgr. de pene noi cor. 9-60 - calitate mai bună 12 cor.; pihe albe fine sfășiate cor. 18-24. albe ca zăpada, fine ca pihele, sfășiate 30-36 cor. Comandele se fac franco și cu rambursă. Comandele se primesc napoi pentru altele ori se rambursează banii.

Benedikt Sachsel, Lobes — Nro. 3.40

Posta PILSEN, BOHEMIA (Böhmen).

In mai multe expoziții premiat cu primele premii.

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite

caruță noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte

avantajoase

căruțe folosite, in schimb (phallone cu acoperiș și fără acoperiș, săni, etc. etc.)

Catalog ilustrat in cinste și fără porto.

Văzutul cel mai puternic

se poate avea numai cu ajutorul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra in cadre deosebite și după o cercelare conștiențioasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

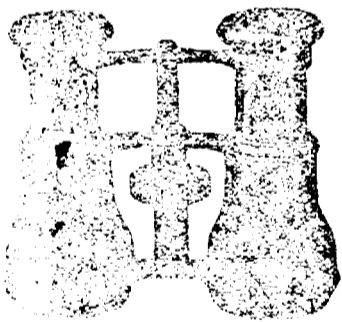
Hahn és Löbl

Telefon 149.

in Lugoj.

Telefon 149.

Comandele cu posta se efectuează preels și prompt.

Cataloage de gramofon gratis și franco.

Unelte de fotografiat, gramofone etc. etc. se vind cu prețurile originale de fabrică.

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am cumpărat

negustoria de ghete

din loc Strada Forray a lui Végh Gyula, care o voi conduce eu însumi.

Timpul mai îndelungat petrecut in bransa aceasta mă face să cred, că voi servi P. T. public atât in lucrări nouă, cât și in reparaturi foarte bune și cu prețuri moderate.

Recomandându-mă atenției P. T. public, așteptând comandele prețioase sunt cu deplin respect

HAISER GYÖRGY

pantofar

ARAD, Forray-utea.

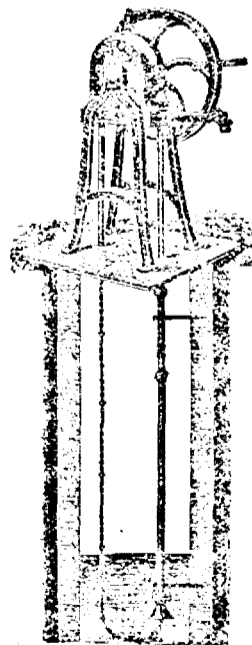
Pompă cu lanț „Victoria“

este cea mai perfectă pompă cu lanț.

Se poate folosi până in afunzime de 20 metri.

Teve de aramă țincuită cu lanț

la dorință cu astupuș capac, precum arată figura.

Mănată de un om
dă 5000 litre de apă
într'o oară.

Prețul unui aparat

pentru afunzime de 3 metri

	Cu copac	Fără copac
	cor.	cor.
>	140.—	160.—
>	155.—	175.—
>	170.—	190.—
>	185.—	205.—
>	200.—	220.—
>	215.—	235.—
>	230.—	250.—
>	245.—	265.—
>	260.—	280.—
>	275.—	295.—
>	290.—	310.—
>	305.—	325.—
>	320.—	340.—

De vândut la

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

specialiști de pompe și smărcuri

BUDAPEST, V., Báró Aczél-u. 3, lângă Vigszinház imediat.

Mare magazin de specialități din Paris.

Mare magazin de specialități din Paris.

Mare magazin de specialități din Paris.

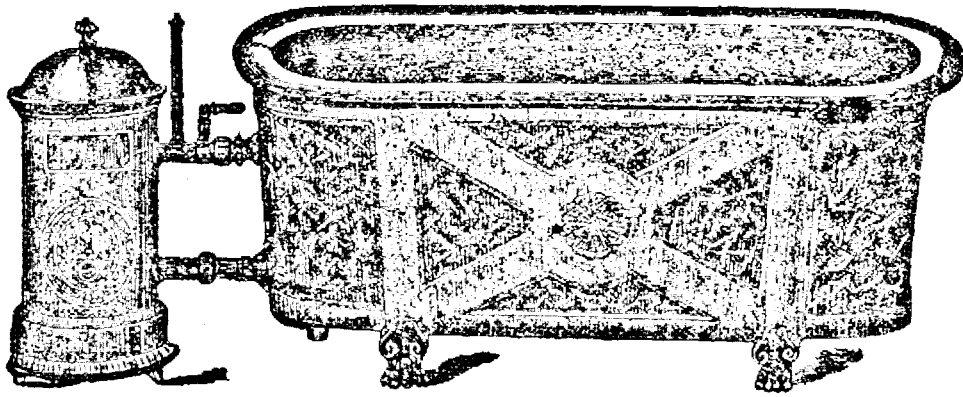
NOUAduc la cunoștința On. public, că
am deschis mare depositde instrumente medicale, legători, pentru vătămări,
fașii de legat pânțele, suspensorii, precum și
artefacte optice, ca: ochelari pentru teatru și tabere
.. .. militare și tot felul de ochelari

în ARAD, piața Andrásy Nr. 22.

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stimă:

Deutsch Mihály.**NOU**

Mare magazin de specialități din Paris.

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur
împrejur dela 50 cor. în sus.Asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane
pentru copii, etc. Primese instalare de apeducte, de closete engleze și de pompe.**LEFKOVITS ADOLF** Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

Preț-curent gratuit și franco.

Deschidere
de ospătărie și berărie.Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public,
că am luat în primire**BERĂRIA**

cu firma: a „NAGY PIPÁ“-hoz

din strada Selacz nr. 6

și am străformat și aranjat-o după recerintele moderne
de azi, și astfel o recomand și pun la dispoziția Onor.
public.Experiențele câștigate pe terenul acesta de ani de
zile, precum și împrejurarea că la mine se vor servi
cele mai bune și curate mâncări și beuturi,
mă îndreptătesc a spera, că voi abține cea mai per-
fectă îndestulare și mulțumire a Onor. public, și cred,
că aceasta localitate străformată pentru comoditatea și
distragerea Onor. public, va atrage cât mai mulți cer-
cetați.

Deschiderea s'a făcut serbătorește în 19 l. c.

Recomandându-mă Onor. public, semnez

cu toată stima:

CSEH HUGÓ
ospătar.

Telefon 101.

Telefon 101.

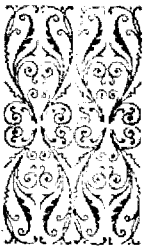
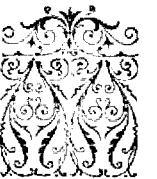
Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri
de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară.

Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazințevi de cement în toată mărimea pentru
traverse, poduri și canale; mai departe
șghiaburi (vălăi) de cement de fer pentru
comune, domenii și particulari, trepte de
piatră artificială, cement și imitație de
marmură, stâlpi pentru garduri de be-
ton, plăci de cement simple și de lux.**Primește** ori-ce fel de lucrări de lu-
crări de beton, beton de
fer și lucrări de asfalt, mai departe co-
porisuri la Erernit și tot felul de lu-
crări de pavagiu.**Ține în magazin, vinde en gros**
și cu detail:Cement portland și roman de Beocsini,
var, gips, trestie de stucatură, cătran,
carbolineum, cărămizi și material rezis-
tenta focului, praf de ciment etc.

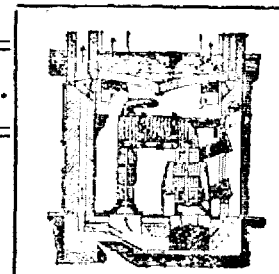
La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui**KOCH JENŐ**

Budapest, V., Balthory-utca 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer
a castelelor, caselor de familie, biserici,
teatre, hoteluri etc.

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cup-
toare Meidinger la
dorință trimit gratuit.Planuri pentru aranja-
mente de încălzire din
centru se fac gratuit.